

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.D. Iacobi Marchantii, Pastoris Et Decani Covviniensis
SS. Theolog. Professoris, Rationale Evangelizantivm**

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

Lectio 8. tripartita De Evangelio Dominicæ II. Quadragesimæ. Assumpsit Iesus Petrum & Iacobum, & Ioannem fratrem ejus, & duxit illos in montem excelsum seorsum & transfiguratus est ante eos. Prima ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56372)

DOMINICA, II.

Transfiguratus est ante eos. Matth. 17

Lect. 8. tripartita. Pars. I. mysteria in transfiguratione Christi contra expli-

Hoc Evangelium de Transfigurationis agens mysterio in quadragesima initio, apte proponit nobis Ecclesia: quia in eo agitur de tribus illis electissimis viris qui jejunium quadragesimale perfectissime observarunt, & suo exemplo nobis illud commendarunt. Cum vero ipsi oratione & jejunio specialem meruerint claritatem & familiaritatem divinam (Moses in monte Sinai totus radians in vultu, Elias alloquio divino in Horeb dignus, factus, cooperiens pallio faciem ne luce nimia excaceretur, Christus hic instar Solis promicantes fundens quo verum radios) per illam futuram gloriae species adumbrabatur. Hæc modo proponitur cunctis Christianis sacro hoc tempore orationi & jejunio vacantibus, ut animentur ad perseverandum, & spem concipiant firmam adipiscendam: æternæ gloriae, in consortio Christi, Moysis, & Elias.

Transfigurationis mysteria fidei in se continet.

Hoc porro mysterium Transfigurationis diligenter est nobis rimandum, quia in se quodam compendio continet mysteria omnia prima fidei nostræ.

Primo quidem continet mysterium SS. Trinitatis, quandoquidem hic adit Pater in cælesti voce, Filius in sublimi monte in veste gloriae, Spiritus Sanctus in lucida nube.

Secundo, continet mysterium Incarnationis, nã filius adest in carne unita cum divinitate; & ideo adfuit ibi Moyses & Elias, ut filium Dei adorent, incarnatum, & illi testimonium perhibeant, quem prædixerat venturum Lex & Propheta. Ideo adest & Petrus, ut veritatem suæ confessionis agnoscat: Tu es Christus Filius Dei vivi.

Matth. 16.

Tertio, continet mysterium Passionis, & Redemptionis, quia loquebatur de excessu, quem complecturus erat in Ierusalem, consummando nostram redemptionem; de excessu scilicet ex hac vita, de excessu in gnomio de Ierusalem cum cruce, de excessu doloris, de excessu amoris & charitatis, quam toto cursu Passionis palam exhibuit.

Quarto, continet mysterium Resurrectionis Christi; nam discretè dixit Dominus tribus suis discipulis; Nemini dixerit visionem donec Filius hominis à mortuis resurgat: & ad hoc Transfiguratio ista ordinabatur, ut de cordibus discipulorum crucis scandalum tolleretur, nec conturbaret eorum fidem voluntaria humilitas passionis, quibus revelata esset abscondita excellentia dignitatis, inquit Sanctus Leo: ferm de Transfigur. Ideo etiam ibi effulsi Christi corpus instar Solis, quia in Sole representatur quantum dotes corporis eius gloriose post resurrectionem. Representatur enim in eius splendore claritas, in eius velocitate agilitas, in eo quod sine alter-

ratione permanet impossibilitas, in eo quod loca omnia pervadit, & vitrum ipsum penetrat subtilitas.

Quinto, continet mysterium Resurrectionis nostræ, & gloriae nobis promissa in æternitate, cujus initium Petrus dum gustat in monte, mox quodam excessu absorbetur in mente. Unde iterum S. Leo sic hac de re loquitur: Non minore providentia spes Ecclesia sancta suscipiatur, ut totum Christi corpus agnosceret, quali esset commutatione donandum; ut eius sibi honoris consortium membra promitterent, qui in capite præfulsisset.

Sexto, insinuat mysterium Prædestinationis & electionis divinæ: in hoc quod paucos elegit, quibus gloriam suam manifestavit: per id enim salvandorum paucitas indicatur, quibus gloriam suam exhibetur, ad quem non fit ascensus, nisi grandi cum labore & fardigatione. Acquiritur nimirum illa gloria, passione, tribulatione, persecutione, Martyrio, morte. Unde quicumque hic adfuerunt, per varias persecutiones & passionem tandem ad eam pertraxerunt, sive Moyses & Elias, sive Petrus, Iacobus, & Ioannes: & quia multi refugium tribulationem, ideo multi non ascendunt in montem. Sed videamus particulatim: De his sic loquitur Evangelicus Textus: Assumpsit Iesus Petrum, & Iacobum fratrem eius, duxit eos in montem excelsum suum.

Multiplices rationes afferunt sancti Patres, Cur Christus hos præ cæteris elegerit, & assumpserit præceteris.

Primum dat S. Chrysost. hom. 37. in Matth. quia dilectione cæteris hi excellentiores erant. Petrus transfigurationis nimirum plus cæteris diligebat, Ioannes tenerius cæteris diligebatur; Iacobus ante omnes dilectionem effectum erat manifestaturus, quia primus laugnem futurus. Sic hi maxime erant idonei, qui divinorum mysteriorum, & cælestis visionis heret participes, quandoquidem Petrus Ecclesiam, Ioannes Matrem, Iacobus sui ad mortem sequelam, tanquam primo post se Duci, & cæterorum Coriphæo, erat commendaturus. Ideo etiam eos in hortum ducit, & ad resuscitationem filiae Principis Synagogæ; modo ad tristitia, modo ad adverte eos secum assumens; tanquam præ cæteris sibi familiares esse & dilectos ostendit. Itaque adimplet in Transfiguratione, quod de his antea prædixerat: Sunt de his stantibus qui non gustabunt mortem, donec videant Filium hominis venientem in regno suo. Ipsi enim tanquam tres Aquilæ nobiles electi sunt, ut solem illum radiantem in monte intuerentur: & regiam suam claritatem illis demonstrare voluit, qui primi in regno ei assidere peroptabant, ut animarentur ad bibendum pro eo calicem passionis, si confortes fieri volebant tanta glorificationis.

Secundam rationem dat Sanctus Anselmus explicans hoc Evangelium Petrus, inquit, propter primatum.

Cur Christus præceteris elegerit, & assumpserit præceteris.

Primum dat S. Chrysost. hom. 37. in Matth. quia dilectione cæteris hi excellentiores erant. Petrus transfigurationis nimirum plus cæteris diligebat, Ioannes tenerius cæteris diligebatur; Iacobus ante omnes dilectionem effectum erat manifestaturus, quia primus laugnem futurus.

Matth. 16.

Secundam rationem dat Sanctus Anselmus explicans hoc Evangelium Petrus, inquit, propter primatum.

matum suum Prelatos Ecclesie designat: *Ioannes*, qui permansisse virgo perhibetur, cælibes ac mundi contemptores pramonstrat; *Iacobus* vero qui supplantator dicitur, cõjugatos, & mundo hecete utentes: quibus univ ersi electi, qui in montem salutis conscendunt, significatur. Adde potest, per id etiam indicari quales esse debeant, qui ad gloriæ participationem assumi optant. Cum enim assumatur *Petrus* Ecclesie petra, *Ioannes* castitatis & munditiæ exemplar, gratiâ fulgidus, *Iacobus* supplantator, qui assumi optat, sit firmus & constans in fide & charitate, sit purus castitate & gratia, sit vitiorum supplantator & victor.

R. 3. *Tertiam* alii afferunt, & dicunt designari tria hominum genera, qui in cœlis singularem obtinebunt gloriâ & claritatem, quam *Aureolam* vocamus. In *Petro* designantur Pastores & Ecclesie Doctores, qui fulgebunt specialiter in perpetuas æternitates. In *Ioanne* Virgines sequentes agnunt quocumque serit, & eius canticum decantantes. In *Iacobo* Martyres, quia primus fuit inter Apostolos Martyr. Specialis hi gloriâ consequentur, quia specialiter obtinuerunt victoriâ: Doctores contra diabolum, Virgines contra carnem, Martyres contra mundum.

R. 4. *Quartam* asserit Sanctus Hilarius can. 17. Tres numerum Apostolos idè assumptos, ut ostenderet homines ex tribus filiis Noë progenitos, ad gloriâ assumendos; id est, non solos Judæos, sed ex omnibus Gentibus aliquos. Adde cum Damasceno, Trinitatis mysterium hic subindicatur, & ad eius venerationem voluisse Dominum ut in ore trium tellium fleret Transfigurationis huius Verbum. Similiter ad Nativitatis eius mysterium propalandum tres Reges electos novimus ex Gentilibus, & tres Pastores ex Judæis, ut tradit Bernardus. Item ad Resurrectionis veritatem testificandam, tres ex mulieribus, leguntur specialiter in Evangelio designatæ & electæ. Denique, *Tres sunt qui testimentum dant in terra, Spiritus, Aqua, & Sanguis.*

1. IOAN. 5. *Angelo designatæ & electæ. Denique, Tres sunt qui testimentum dant in terra, Spiritus, Aqua, & Sanguis.*

Cur in montem ascendit Christus? Assumpsit porrò tres suos Apostolos, & duxit seorsum in montem excelsum. Mysterium Transfigurationis excelsum erat, excello in monte fieri conveniebat: in monte suggestu conscriptum veteris Testamentum fuerat, in monte suggestu consignari novum decernitur, inquit Tertull. lib. 4. contra Marcionem, cap. 22. Excelsi & à turbis ac strepitu semoti montes, ad cœlum attollunt mentes, idè mysteris sunt aptissimi. Sic sermonem primum in quo culmen Christianæ perfectionis Christus edocebat, in monte habuit. In monte pernoctavit. In monte Sion Eucharistiam instituit. In monte Calvarie crucifixus est. In monte discipulis post resurrectionem apparuit. Ascendit ex monte Oliveti Spiritum S. misit in cotinaculum montis Sion. Sic & antiquitus multa in montibus mysteria, divinsque visiones in illis ordinariè peractas reperies.

Matt. 5. *Angelo designatæ & electæ. Denique, Tres sunt qui testimentum dant in terra, Spiritus, Aqua, & Sanguis.*

Moylis, Eliæ visionem, Eliseum & filios Prophetarum in montibus laudem Deo decantantes.

Quis autem fuerit mons iste Transfigurationis. Scriptura non exprimit. Communis tamen sententia est fuisse montem Thabor. Sic autem illum describunt visitatores Terra sanctæ. Thabor mons est pulcherrimus in medio Galilee campo, mira æqualitate ex omni parte rotundus, in altum confurgens triginta stadiis, duabus leucis à Nazareth distans, in vertice viginti sex stadiorum campum est planities pater, cœli temperie est saluberrimus, vineis, olivis, & aliis fructiferis arboribus undique constitus, rove perpetuo vividus, arborum frondibus & herbis semper viridis, omnigenum florum odore fragrantissimus. Aptillimus ergo erat orationi, aptillimus qui theatrum cœlestis cuiusdam gloriæ fieret, & empyrei cœli simulachrum. Imò quodammodo cœlum ipsum tunc superavit, dum in ipso non solum divinitatis & Trinitatis gloria apparuit, sed & humanitatis Christi claritas effulset, quam cœlum necdum habebat. Mons ergo ille quodammodo à splendenti facie Christi gaudio exiliit, tamquam à facie Domini, à facie Dei Jacob. Propterea de illo scriptum est: *Thabor & Hermon in nomine tuo exultabunt.* Hermon exultasse dicit S. Damascenus, oratione de transfiguratione, cum audivit in baptisimo Christum appellari filium Dei voce delapsa de cœlo, dum etiam vidit Spiritum sanctum in specie columbæ, & cœlos apertos; erat enim mons propinquus Jordani. Thabor autem exultavit, quando similem vocem perceperit, & Christi gloriæ ut theatrum servavit. In hoc eodem monte *Baras & Debora* olim cœlestem consecuti fuerant victoriâ contra Silaram & hostes, dum de cœlo dinucatum est contra eos: *Et stella manentes in ordine suo adversus Silaram prostraverunt*, quia scilicet Angeli & cœlo jaculati sunt ignem, fulmina, grandinem, & sic exercitum Silaræ adversum prostraverunt. Atque ibidem figurata erat victoriâ, quam Christus fulgore cœlesti erat reportaturus de diabolo: tunc per te, tum per Apostolos orbem illuminans, & demonem internumque percellens.

Hic mons à S. Petro merito vocatur *Mons sanctus*, in quo adeò sublimè, adeò Sanctum mysterium peractum fuit. Sed etiam ipsius nominis ætymologia sanctitatem quandam indicat; nam *Thabor* idem est quod *lumen venit vel puritas*. Utrique ibi refulit ille qui illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum; ibi puritatis & luminis auctor apparuit lucidissimus, utrumque popululum luce legis novæ, luce veritatis, luce gratiæ perfusus, omnemque immunditiam, omnes peccati & erroris tenebras fugaturus. O vere mons cœlestis, mons luminosus, mons sanctus, in quo bene placitum est Deo se manifestare in eo! Olim S. *Chrysostomus* cum et à nobis quodam datus esset mons *Alvernus*, cumque ibidem cellulæ edificasset ex arborum ramis apparatus *Domini* voluntatem suam ei

Manentes in ordine suo adversus Silaram prostraverunt, quia scilicet Angeli & cœlo jaculati sunt ignem, fulmina, grandinem, & sic exercitum Silaræ adversum prostraverunt. Atque ibidem figurata erat victoriâ, quam Christus fulgore cœlesti erat reportaturus de diabolo: tunc per te, tum per Apostolos orbem illuminans, & demonem internumque percellens.

Hic mons à S. Petro merito vocatur *Mons sanctus*, in quo adeò sublimè, adeò Sanctum mysterium peractum fuit. Sed etiam ipsius nominis ætymologia sanctitatem quandam indicat; nam *Thabor* idem est quod *lumen venit vel puritas*. Utrique ibi refulit ille qui illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum; ibi puritatis & luminis auctor apparuit lucidissimus, utrumque popululum luce legis novæ, luce veritatis, luce gratiæ perfusus, omnemque immunditiam, omnes peccati & erroris tenebras fugaturus. O vere mons cœlestis, mons luminosus, mons sanctus, in quo bene placitum est Deo se manifestare in eo! Olim S. *Chrysostomus* cum et à nobis quodam datus esset mons *Alvernus*, cumque ibidem cellulæ edificasset ex arborum ramis apparatus *Domini* voluntatem suam ei

Mons transfigurationis qui fuerit. Adricomius & alii.

Pal. 33.

1. ad. 4.

2. Per. 1.

Mons Thabor sanctissimus figuratus.

Chrysostomus Minorum

manifestans, & multa futura predicens. Paulò post *Franciscus* totus in spiritu exhilaratus fratrem *Leonem* socium suum indivisum advocat, & præcipit ei ut saxum in quo sederat, aquadavaret. Uterius ei præcipit, ut vino abluit. Deinde jubet, ut oleo perfundat. Denique his omnibus per *F. Leonem* peractis, mandat ut balsamo locum perungat. Cumque *F. Leo* diceret sibi balsamum deesse, nec ulli quilibet diligentia reperendum, explicuit ei quid hæc unctiones designarent, quodque celestibus favoribus & gratis hic locus & ordo ab ipso initiatus perfundendus foret. Nempe in hoc loco sacra signata à Christo erat percepturus, ideoque rotas diversis liquoribus perfundi & ungi peroptabat, quadamque ratione consecrari. Sed quanto magis mons hic *Thabor* omnigenâ unctione perfundi & sacrari dignus est, in quo *Christus*, (id est is qui à Patre cælesti unctus est, qui ungit Prophetas, qui ungit Apostolos, qui ungit Sacerdotes, qui ungit omnes Christianos) apparere dignatus est, & transfigurari medius inter Prophetas & Apostolos. Et certe ibi non tantum particularis, ut *Franciscus*, sed totius orbis religionem innotuit & sanciebat, stigmatibus & sanguine suo tingendam, de qua erat sermo cum *Moyse* & *Elia*. Propterea postmodum Christiani in comente tres Ecclesiæ exstiterunt, ac ingens Monasterium, ut sic secundum *S. Petri* votum tria forent tabernacula sanctissima & sacratissima, in quibus per sacrificium de die in diem admirabilis illa altera transfiguratio perficeretur, quâ panis & vinum in Christi divinitatem & corpus gloriosum transsubstantiantur, figura specierum remanente.

Beda c. 7.
de locu
sanctu.

*Flori-
mund* de
ortu bo-
ref. l. 4.
c. 3. & 4.

Maledictus è contra mons ille ejusdem nominis, *Thabor* scilicet, etiam dictus huic sancto monti *Thabor* plane adversus, sicut tenebræ luci, sicut *Belial* Christo, sicut idolum templo Dei. Mons inquam ille in *Bohemia*, super quem *Zischa* Tyrannus urbem ædificavit, & *Thabor* nominavit, a quoque, & triplici muro cinxit. Ibi ipse hæreticorum Princeps, *Hulstiarum*que Protector, fidem suam fixit, & mox tanto numero *Hulstiarum* illi qui communionem sub utraque specie necessariam volebant, concurrerunt, ut trecenta mensæ erectæ ibidem fuerint, & vasa maxima magno numero præparata ut eis communio sub utraque specie daretur; quam ultra triginta millia hominum tunc percipisse referunt historiæ. Hinc & illi *Thaboritæ* sunt nominati. O maledictum montem! ô *Thabor* minime *Thabor*, quia minime mons luminis, sed mons caliginis! ô *Thabor* minime *Thabor*, quia minime mons puritatis, sed mons impietatis omnium! ô *Thabor* minime *Thabor*, quia nequaquam mons ille mons Apostolicæ confessionis, sed mons Apostolicæ confusionis! Mons in quo nequaquam erecta tabernacula Petri, sed tabernacula diaboli: tabernacula *Cedar*, eorum qui oderunt pacem, non tabernacula *Salomonis* nostri *Christi*, Regis *Pacifici*.

I Am vidimus electum Transfigurationi locum. Pars III. De modo transfigurationis illius est explicandus. Exprimit illum *Lucas*, *Facta est dum oraret, species vultus ejus altera, & gurans respicendit facies ejus sicut sol, & c.* Itaque in oratione transfigurationis est, non mutando faciem aut figuram, sed detegendo splendorem & pulchritudinem: *Vbi splendor facies ostenditur, & candor de, crebrius vestitus, non substantia tollitur, sed gloria commutatur.* inquit *Hieronymus* Neque solum facies, sed & pedes & manus totumque corpus splendorem fudit; quamvis Evangelistæ tantum faciem meminere, quia illa præcipue apparebat, reliquumque corpus veste velarum erat. Erat vero hic fulgor corporis à claritate animæ redundans, quæ ab incarnationis exordio continuè *Christus* ne promicaret & corpus afficeret, ut illud scilicet simile nostris corporibus redderet, passibile, mortale inglorium. Quod vero tunc effulsit, fuit per modum emanantis, non per modum dotis aut qualitatis permanentis. Unde fulgorem illum miraculosum vocat *S. Thomas*. Si vero permanente dote claritatis corpus fuisset donatum, non id fuisset miraculum, quia animæ gloriâ illam ex se postulabat, & miraculo cuidam adhibendum est quod eam dorem corpus non haberet: sed hoc miraculum pertinet ad illud miraculum quod initialiter & fundamentaliter in ipsa incarnatione factum est, & postea continuatum: *Alba autem vestimenta vestimenta ut nix Merito hæc Christi vestis magno in pretio habenda est, tum quia B. Virgine texta fuerit, tum quia à sanctissimo Christi corpore factum innotuit hauserit, tum quia sanguinis fluxum in muliere siterit, tum etiam quia divina hæc claritate fulserit.* Illa nunc *Treyrus* aservatur aureo panno atexta, quem *Maximilianus* primus Imperator ad hunc usum donavit, & quolibet septennio peregrinis exhibetur per tres dies magna cum veneratione. Si *Elys* pallium honoravit *Elysus*, per illud aquâ *Jordanis* dividens; si *Antonius Pauli* Eremitæ tunicam, utens solis diebus *Paschæ* & *Pentecostes*; si *Judaria* & *Semicuntia Pauli* primi fideles venerati sunt agris salutem afferentia; quanto magis honore digna est hæc vestis, tanta claritate, totque fulgens miraculis? Erat autem ipsa in castaneum declivans colorem: sed in hodierna transfiguratione, ut nix facta est alba. Græcæ leguntur lux. Color candidus lætus servat rebus, quid autem lætus hæc transfiguratione? Sic & in albis Angeli apparent in resurrectione & ascensione, & beati describuntur amici stolis albis tota æternitate. In ea autem *Christus* apparuit gloria; in qua iudicii tempore apparebit. Unde *S. Basilii* Episcopus *Seleuciæ*, sic ait: *O beata Apostolorum lumina, qua terribilem diem iudicii in nos ostendunt specie!* Ibi ergo etiam verificatum fuit illud. *Dilectus meus candidus & rubicundus, candidus ob vestem niveam, rubicundus ob igneam splendorem. In die iudicii candidus*

3. p. 9. 45.
a. 2.

Vesti
Christi
veneranda.

4. Reg. 1.

Ad. 19.

Cant. 5.

didus erit ob misericordiam erga electos, rubicundus ob iustitiam erga reprobos. In incarnatione candidus est ob innocentiam & carnem virgineam, rubicundus ob charitatem & circumfessionem. In passione rubicundus ob vestem purpuream, candidus ob vestem albam. In sepulchro candidus ob sintonem mundissimam, rubicundus ob cruorem & vulneribus stillantem. Ubique ergo dilectus candidus est & rubicundus; quos etiam colores amat Sponsa Ecclesia, in suis Virginibus candida, in suis Martyribus rubicunda.

Oratio hominem transformat.

Ps. 33.

Psal. 38.

Rom. 8.

2. Cor. 3.

Dan. 4.

Psal. 48.

Sed neque sine mysterio est, quod orans figuratur. Per hoc voluit nos docere. quod oratio, si fiat ut deest, hominem transformat & illibet. An non & consortio sermonis & orationis cum Deo Moyſis facies illuminata resplendet? Sic & interior anime facies sepe cū Deo conferens transformatur, reformatur. Tum quia intellectus illuminatur: *Accedite, & illuminamini, & facies vestra non confundatur.* Tum quia voluntas inflammat, & charitate accenditur: *In meditatione mea exardeſcit ignis.* Tum quia discretissima passionis suas superare, & mutationem in se efficere, ut perfectiorem Dei similitudinem interiorius efformet, & Christo se configuret: *Eligite nos conformes fieri imaginis filii sui.* In horum omnium significationem, vitis sanctis non infrequenter mira in oratione mutatio & transformatio etiam exterior contigit, ita ut luce quadam & flamma cœlesti cernerentur amicti. Sic globus igneus visus est ambire caput S. Martini divina celebrantis. Sic lux cœlestis. Aggerem in prostibulo orantem circumfulsit, & contra castitatis suae hostes protexit. Sic circa 40. Martyres in stagno orantes vixit Janitor lucem admirabilem, quā interiorius illuminatus est. Similia multa reperies de S. Francisco, & plerisque aliis, qui miram commutationem & transfigurationem in oratione vixi sunt exhibere, in symbolum lucis & fervoris interioris. *Sicut verò pater revelata facie gloriam Domini contemplantis, in eandem imaginem transformantur à claritate in claritatem, tamquam à Domini spiritu.* Sic & contra impii à Domino per peccatum recedentes, à claritate & candore gratiæ ad tenebras horribiles transeunt, & transformantur in diaboli simulacrum. O miserandam commutationem! Admirabilis fuit Transfiguratio Nabuchodonosoris, dum inter feras relegatur ut fœciti comedat instar bovis, capillos gerens instar Aquilæ, unguis instar avium rapacium: additque Epiphanius in vita Daniëlis, anteriori parte & capite bovem posteriori verò parte & pedibus Leonem præ se tulisse. Quibus omnibus designabatur carnalis voluptas, superbia, rapacitas, tyrannais, quæ omnia ejus animam bovi, aquilæ, leoni similem efficebant. Sic nimirum impii similes fiunt beluis illis, quarum per peccatum brutales passionis imitantur. Et hæc quoque detestanda est transfiguratio, de qua Psaltes: *Homo cum in honore esset,*

non intellexit comparatus est jumentis insipientibus, & similis factus est illis. Fugiatius ergo & detestemur talem transfigurationem, quæ bellus dæmonique similes efficitur. Illam adamemus, quæ in consortium divinæ naturæ divinæque charitatis participationem transeuntibus possimus dicere cum Apostolo: *Verò ego, jam non ego, vivit verò in me Christus.*

EADEM DOMINICA.

Apparuerunt Moyses & Elias loquentes cum Iesu. Matth. 17.

Præter tres Apostolos, suæ transfigurationi testes voluit adesse ex antiquis Moysen & Eliam. Sed cur hos præ cæteris? Primo, ut ex populi opinio penitus tolleretur, quæ quidam dicebant Christum esse Eliam, aut unum ex Prophetis: Ecce enim Principes Prophetarum Moyses & Elias Christum venerant, et testificantur, & Dominum Prophetarum agnoscent, ejusque gloriam participant. Nam quod dicit Lucas eos visos in majestate, id est in gloria; non proveniebat illa ex beatitudine anime Moysis, aut Eliæ, sed ex splendore redundante a Christi corpore.

Secundo, ut haberet testimonium Christus & lex ejus à lege & Prophetis, apparet promulgator legis Moyses, & inter Prophetas primarius Elias, calumniam Judæorum evitantes, quæ Christum legi & Prophetis aduersari inelamabant. Unde verum Eliam, verumque Moysen & animam & corpore proprio apparuisse, & recte asseritur, sicut & verum undique debuit esse eorum testimonium.

Tertio, Moyses & Elias, apparent, ut Christus ostendatur Saluator priorum & posteriorum: quia omnes in fide Christi saluantur, sive qui eum præcesserunt, ut Moyses, sive qui eum moriendo sequentur, ut Elias. Propterea etiam in ingressu triumphali in Jerusalem, & qui præbant, & qui sequebantur, inclinabant: *Benediximus qui venit in nomine Domini:* in his qui præbant, Patres antiqui designabantur, in his autem qui sequebantur, illi qui sæculis futuris Christum erant veneraturi.

Quarto, dum apparent Moyses & Elias, Christus insinuat Judex vivorum & mortuorum, Dominusque vitæ & mortis. An non mortui ei vivunt, quando quidem Moysen mortuum potest suscitare? An non Elias vivus mox ei se sistit, & Dominum suum agnoscit? Ubi sunt qui dicunt neminem ex altera vitæ divisse? Condemnat eos hic Moyses, alique multi Domino suscitati, de qua re alibi suscitavi. Si itaque Judæi petunt signa, sive de cœlio, & de profundo: Ecce vocatur Elias à Paradiso, Moyses e limbo Exitimati Tertull. & nonnulli alii Patres Moysi promissam fuisse hanc visionem, dum ei dicit Dominus, *Posteriora mea videbis. faciem autem meam videre non poteris.* Nam humanitas

Lect. 9. triplicita.

PARS I. Cur le- sus præ- ceteris Moysen & Eliam transfigurationis in- voluerit.

R. 2.

R. 3.

Mat. 27.

R. 4.

Exod. 33.

ritas